

DRŽAVNA IMOVINA

Piše: Armin Čusto, mag.Iur

Član Instituta za istraživanje zločina genocida Kanada

Cjelokupna javnost u Bosni i Hercegovini svjedokom je ponašanja političkih predstavnika iz manjeg bh.entiteta. Insistiranja predstavnika iz tog entiteta na zahtjevima koje su postavili, isključivo su usmjereni na rješavanje pitanja državne imovine. U tom pogledu, isti su postavili visoku ljestvicu zahtjeva na zvaničnim pregovorima, koji u konačnici imaju za cilj podjelu državne imovine na entitete.

Uspostava zasebnih Oružanih snaga Republike Srpske, Uprave za indirektno oporezivanje na nivou entiteta, Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Republike Srpske, imaju samo za cilj, rješavanje pitanja državne imovine. Sadašnje stanje kada je u pitanju Uprava za indirektno oporezivanje, Visoko sudsko i tužilačko vijeće i Oružane snage, u nadležnosti su države Bosne i Hercegovine, i ne postoji pravni mehanizam, osim nasilnog puta, da sve to bude vraćeno na nivo entiteta. U političkoj praksi, poznato je kada želiš da ostvariš određeni politički cilj, potrebno je da postaviš maksimalističke zahtjeve, iza kojeg se krije samo jedan pravi razlog.

U slučaju Bosne i Hercegovine, to je insistiranje političkih predstavnika manjeg bh.entiteta, da „riješe pitanje“ državne imovine, koja je u isključivom vlasništvu države Bosne i Hercegovine. Ukoliko se dopusti navedenom zahtjevu, Bosna i Hercegovina će *de facto* izgubiti jedan od osnovnih elemenata državnosti. Pristajanje na navedeni zahtjev, predstavljat će ujedno i derogiranje institucija države Bosne i Hercegovine, kao što je to Ustavni sud Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine je čuvar Ustava Bosne i Hercegovine i institucionalni garant za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, ustanovljenih Ustavom Bosne i Hercegovine i instrumentima Aneksa I Ustava. Vršeci svoje poslove na temelju nadležnosti određenih Ustavom i zakonima, Ustavni sud je nadležan da odlučuje da li je određena odluka bilo kojeg organa vlasti u Bosni i Hercegovini u suglasnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Posljednji takav primjer predstavlja zahtjev sedam delegata Vijeća naroda Republike Srpske za ocjenu ustavnosti člana 53. Zakona o poljoprivrednom zemljištu Republike Srpske kojim je propisano da predmetno poljoprivredno zemljište koje je po svojoj prirodi javno dobro, odnosno državno vlasništvo, po sili zakona postaje vlasništvo i posjed Republike Srpske.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine je odlučio da je o sporena odredba protivna članu I/1, članu III/3.b) i članu IV/4.e) Ustava BiH jer se radi o isključivoj nadležnosti BiH u reguliranju pitanja državne imovine. Ovom Odlukom Ustavni sud Bosne i Hercegovine je jasno naznačio da je pitanje poljoprivrednog zemljišta u direktnoj nadležnosti države Bosne i Hercegovine,

odnosno isti je spriječio podjelu države Bosne i Hercegovine, što je i krajnji cilj bio navedenog zakona. Ustavni sud je ponovio ustavnu odredbu, koja podrazumijeva kontinuitet države Bosne i Hercegovine u skladu sa međunaordnim pravom sa međunarodno priznatim granicama i svojom unutrašnjom političkom strukturom.

Ustavni sud BiH je u predmetu, broj: 16/20, ali i u ranijim odlukama utvrdio da je Bosna i Hercegovina isključivi vlasnik državne imovine, odnosno: *Državna imovina, iako je to oblik vlasništva koji je po svojoj strukturi sličan građanskopravnom privatnom vlasništvu, predstavlja poseban pravni koncept, te, iz tog razloga, uživa poseban status. Državna imovina je karakteristična po javnopravnoj prirodi odnosa subjekata i korištenja te imovine, kao i njezinog titulara. Ona obuhvata, s jedne strane, pokretne i nepokretne stvari koje su u rukama javne vlasti i koje joj služe radi vršenja te vlasti, s druge strane, ona može obuhvatiti 'javno dobro' (morska voda i morsko dno, riječna voda i riječna korita, jezera, planine i druga prirodna bogatstva, javna prometna mreža, prometna infrastruktura itd.).*

U pogledu navedenog, strane koje sudjeluju u pregovorima, ne smiju uopće razgovarati o statusu državne imovine, jer pravne norme su decidne kada je u pitanju državnost Bosne i Hercegovine. Državnost i državna imovina su u direktnoj vezi, faktor očuvanja Bosne i Hercegovine kao nezavisne i suverene države.